

Дзвінскі ўзгорак

*Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь*

**ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №2 (107)
СТУДЗЕНЬ 2020 ГОДА**

ПРАВЫ АСОБЫ

АЛЕНУ ЯНУШКОЎСКУЮ АШТРАФАВАЛІ

23 студзеня ў Першамайскім судзе Віцебску судзьдзя Міхаіл Юрчанка аштрафаваў грамадзкіх актывістак Натальлю Сьпірыдонаву на 25 базавых велічыняў і Тацяну Севярынец – на 30 базавых. У судзе Віцебскага раёну Міхаіл Зубеня прысудзіў Алене Янушкоўскай жыхарцы в. Суйкава 25 базавых велічыняў. Усіх трох зьвінавацілі паводле часткі 1, артыкулу 23.34 КаАП, праўда, за розныя адміністрацыйныя правіны.

Натальля Сьпірыдонава ў суд не зьявілася. Разьбіральніцтва адбылося безь яе ўдзелу і ў хуткім рэжыме.

Летась 26 сьнежня яна праз свой акаўнт у сацыяльнай сетцы Фэйсбук заклікала да ўдзелу ў пікеце, заплянаваным на 29 сьнежня. Як палічылі праваахоўнікі, сваім дзеяньнем яна парушыла "Закон аб парадку арганізацы і правядзеньні масавых мерапрыемстваў".

У якасьці доказу ў матэрыялах справы ўтрымліваецца рапарт участковага і скрыншот старонкі акаўнту Натальлі Сьпірыдонавай, на якой разьмешчаны тэкст з заклікам абараніць незалежнасьць краіны.

Пасьля агучаньня матэрыялаў справы судзьдзя Міхаіл Юрчанка аштрафаваў Натальлю Сьпірыдонаву на 25 базавых велічыняў(675 рублёў).

Як паведаміў судзьдзя Юрчанка, Тацяна Севярынец загадзя папярэдзіла, што на судовае паседжаньне не зьявіцца. Яна перадала заяву, у якой выказала недавер суду, які лічыць рэпрэсіўным органам. Падставаў для адводу судзьдзя ў заяве Севярынец ня ўбачыў і працягнуў вывучаць матэрыялы адміністрацыйнай справы безь яе ўдзелу.

Паводле пратаколу, 24 сьнежня мінулага году на сваёй старонцы ў сацыяльнай сетцы Фэйсбук Севярынец разьмясьціла тэкст, у якім заклікала віцеблянаў да ўдзелу ў мірным пратэсце супраць інкарпарацыі краіны ў склад Расеі.

Як вынікае з заявы, Тацяна Севярынец прызналася, што заклікала грамадзянаў паўдзельнічаць 29 сьнежня ў мірным сходзе для выражэньня свайго меркаваньне адносна захаваньня незалежнасьці Беларусі. разам з тым яна заявіла, што ў яе дзеяньнях адсутнічае склад злачынства.

Доказамі правапарушэньня ізноў сталі рапарт участковага і скрыншот старонкі з акаўнту, але гэтым разам судзьдзя Юрчанка аштрафаваў Тацяну Севярынец на 30 базавых велічыняў(810 рублёў).

У судзе Віцебскага раёну адміністрацыйную справу Алены Янушкоўскай разглядаў судзьдзя Міхаіл Зубеня. Яе судзілі за ўдзел у менскай акцыі пратэсту супраць інтэграцыі Беларусі і Расеі. Разьбіральнцтва адбылося без прысутнасьці правапарушальніцы, у хуткім тэмпе, па накатанай каляіне: частка 1, артыкул 23.34 КаАП – штраф 25 базавых велічыняў(675 рублёў).

Як зазначыў праваабаронца Павал Левінаў:

"Алена Янушкоўская хадайнічала аб'яднаць тры адміністрацыйныя справы, датычныя яе асобы, у адно справаводства. Я ўчора быў на прыёме ў старшыні суду Віцебскага раёну Марыі Гарохавай. Яна пачула мяне і ў суд было перададзена пісьмовае хадайніцтва аб аб'яднаньні, але справы не аб'яднали, і ўсе яны будуць разглядацца ў розны час».

Ян Сведка

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

СУДЫ ЗА СЬНЕЖАНЬСКІ ПІКЕТ

У Віцебску пачаліся суды над удзельнікамі сьнежаньскага пікету на плошчы Перамогі ў Віцебску. Справы пікетоўцаў, якія выказаліся ў падтрымку незалежнасьці краіны, разглядаюцца ў судзе Чыгуначнага раёну Віцебску. 15 студзеня штрафам пакаралі віцябляніна Алега Паўлава, справу яшчэ аднаго ўдзельніка акцыі з Віцебскага раёна — Аляксея Прохарава, накіравалі на дапрацоўку.

Справы пікетоўцаў, якія, паводле пратаколаў, парушылі парадак арганізацыі альбо правядзеньня масавых мерапрыемстваў (арт. 23.34 КаАП), разглядае судзьдзя Алена Цыганкова.

Алег Паўлаў абвінавачваўся ў парушэньні часткі 1 згаданага артыкулу, бо прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасьці за парушэньне заканадаўства аб масавых мерапрыемствах упершыню.

Пасьля таго як судзьдзя Цыганкова не задаволіла хадайніцтва абвінавачанага аб дазволе на ўдзел у працэсе праваабаронцы Паўла Левінава і адхіліла заяўлены ім адвод, Алег Паўлаў папрасіў «вызваліць яго ад удзелу ў гэтым судзілішчы». Адмовіўся таксама даваць якія-небудзь тлумачэньні. Але судовую залю не пакінуў.

«Вы зараджаныя на рэпрэсіі, я бачу вашае абсалютна прадузятае стаўленьне да мяне», — заявіў судзьдзі Паўлаў.

Пасьля кароткага перапынку і вельмі шпаркага агляду матэрыялаў справу судзьдзя агучыла рашэньне: прызнаць Алега Паўлава вінаватым і пакараць яго штрафам у памеры 25 базавых велічынь (675 рублёў).

Справа Аляксея Прохарава з Ноўкі, яшчэ аднаго ўдзельніка віцебскага пікету за незалежнасьць, які прайшоў 29 сьнежна на плошчы Перамогі, была вернутая на дапрацоўку ў РАУС Чыгуначнага раёну Віцебску.

Судзьдзя Алена Цыганкова прыняла такое рашэньне пасьля таго, як даведалася, што ў Віцебскім абласным судзе амаль у той жа час разглядаецца скарга Прохарава на рашэньне суду Віцебскага раёну, які 26 сьнежня аштрафавалі за рэпост

у сацсетках анонсу менскіх акцыяў.

Спраўдзіўшы падчас перапынку, што скарга ў Віцебскім абласным судзе не задаволеная (яе разглядала судзьдзя Сьвятлана Іванова), а рашэньне ўжо набыло законную моц, судзьдзя палічыла, што судзіць Прохарава за пікет трэба паводле часткі 3-й артыкулу 23.34 (за паўторнасьць правапарушэньня цягам году). І пастанавіла вярнуць справу «на дапрацоўку».

Частка трэцяя прадугледжвае ня толькі большыя штрафы, але і арышт на 15 сутак. «Мабыць, на наступны суд прыду з рэчамі для адсідкі», — жартаваў пасьля паседжаньня Аляксей Прохараў. Прызнаўся, што маральна да гэтага ўжо гатовы.

Калі адбудзецца суд над Прохаравым (ужо паводле ч.3 арт. 23.34), пакуль невядома.

**Зьміцер Міраш
"Віцебская Вясна"**

РЭХА ВАЙНЫ

ТРАГЕДЫЯ ВЁСКІ ДУБРОВА

14 студзеня 1943 года ў вёсцы Дуброва (у той час Катоўскага сельсавету Суражскага раёну) карнікі спалілі жывымі і расстралялі 89 беларускіх грамадзянаў, у тым ліку 40 дзяцей. Дашчэнту згарэлі 32 вясковыя сядзібы. Пасьля вайны вёска не адрадзілася.

У той дзень карнікі загадалі жанчынам, старым і дзецям вёскі сабрацца ля калгаснага хлява. Многія паслухаліся і пачалі сыходзіцца. Іншыя, разумеючы, што ім пагражае смяротная небяспека, сталі ратавацца і пабеглі да рова. Тых, хто прыйшоў, карнікі загналі ў хлеў, зачынілі звонку і падпалілі ...

У калгасным хляве і ўласных дамах згарэлі і былі расстраляныя 89 мірных жыхароў вёскі. Гэта былі жанчыны, старыя і дзеці.

Спіс загінуўшых апублікаваны ў кнізе "Памяць. Віцебскі раён" на старонцы 597. Імёны і прозьвішчы астатніх расстраляных і спаленых карнікамі мірных жыхароў вёскі Дубрава ў цяперашні час не ўстаноўлены ...

Да вызвалення вёскі Дуброва ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў заставалася ўсяго некалькі месяцаў ...

Абеліск на месцы спаленай вёскі ўжо даўно патрабуе рамонту.

Ініцыятыўная група Вымнянская сельвыканкама па пытанні пашпартызацыі месца пакарання мірных жыхароў у вёсцы Дуброва звярталася ў Віцебскі райвыканкам, Віцебскі аблвыканкам, Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь, да Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь.

Чыноўнікі даюць фармальныя адказы і не спяшаюцца выконваць Указ №109 "Аб ўвекавечанні памяці аб загінуўшых пры абароне Айчыны і захаваньні памяці пра ахвяраў войн" ад 24 сакавіка 2016 года.

Ініцыятыўная група на працягу некалькіх гадоў звяртае ўвагу ўладаў Віцебскага раёна на неабходнасьць пашпартызацыі дадзенага пахаваньня і прывядзеньня яго ў належны выгляд, аднак справа зь месца ня зрушваецца.

Памятны знак, магілы, тэрыторыя (уключаючы зялёныя насаджэнні) у частцы правядзеньня рамонту і добраўпарадкаваньня ў цяперашні час замацавана за Вымнянскім сельвыканкамам. Пасаду старшыні Вымнянская сельвыканкама ў цяперашні час займае Рымароў Іван Валянцінавіч.

Згодна з пункта 5 "Распараджэння Віцебскага раённага выканаўчага камітэта № 106р" ад 3 красавіка 2018 года (дакумент) сельскія выканаўчыя камітэты абавязаны ажыццяўляць пастаянны кантроль за станам воінскіх пахаванняў на тэрыторыі раёна.

Згодна з дадаткам №1 названага дакумента адказнай службовай асобай, за якой замацаваны воінскія пахаваньні на тэрыторыі Вымнянская сельсавета, прызначаны старшыня Віцебскага раённага Савета дэпутатаў - Дарожкін Віктар Васільевіч. Ну, што тут скажаш ...

Якаў Дрозд

ЭКОНОМИКА

МУСОРОСОРТИРОВОЧНЫЙ ЗАВОД

В районе действующего полигона твердых бытовых отходов под Витебском в апреле этого года планируют ввести в эксплуатацию мусоросортировочный завод, сообщили корреспонденту в главном управлении ЖКХ Витебского облисполкома.

Мощности завода позволят сортировать до 100 тыс. т отходов в год. Инициатором строительства предприятия выступило Министерство жилищно-коммунального хозяйства. Объект возводится за счет госучреждения "Оператор вторичных материальных ресурсов". Сегодня Витебск - единственный областной центр Беларуси, где пока нет мусоросортировочного завода.

В городском ЖКХ отметили, что специалисты "Спецавто-базы" вывозят из областного центра 748 тыс. куб.м отходов в год. "В Витебске на балансе ЖКХ находятся 450 контейнерных площадок. В прошлом году провели ремонт 42, в этом продолжим приводить их в порядок с последующей установкой евроконтейнеров", - добавили на предприятии.

Для более качественной сортировки отходов в Витебской области продолжают работу по завариванию мусоропроводов. В регионе пять населенных пунктов, где есть дома с мусорными шахтами: Витебск, Орша, Полоцк, Новополоцк и Новолукомль. В Орше уже заварили все мусоропроводы, где это было возможно. Во дворах оставшихся многоэтажек недостаточно места, чтобы поставить контейнерную площадку согласно нормам. В Витебске в 2016 году было заварено 89 мусоропроводов, в последующем эта цифра не превышала девяти шахт, а в 2019-м заварили только две. На их закрытие нужно согласие более половины жителей дома, но пока в большинстве случаев витебчане против консервации мусоропроводов.

Андрей Щербицкий
БЕЛТА

РЕКОРДНЫЙ УРОЖАЙ ОГУРЦОВ

Овощеводы витебского тепличного комбината УП «Рудаково» собрали в несколько раз больше огурцов первого урожая в теплицах, где было заменено осветительное оборудование.

– Из 6 тыс. единиц ламп и светильников заменили 4,5 тысячи, в отдельных теплицах – полностью. Работа продолжается. На модернизацию собираемся потратить 1 млн. собственных средств. Результат не замедлил: уже собрали 30 т. огурцов гибрида «мева» против 2,3 т. на такой же период прошлого года. И это при том, что растения на светокультуре высадили в обычные сроки – 20 декабря. Первый урожай получили уже 10 января, – сообщила начальник производства Раиса Крупатина.

Новый сезон начался для рудаковских овощеводов успешно. Сейчас идет посадка огуречной и томатной рассады на остальных тепличных площадях, занимающих по 8 га без подсветки (на светокультуре – 1,5 га).

За сезон овощеводы тепличного комбината УП «Рудаково» планируют собрать не менее 10 тыс. тонн витаминной продукции.

«Витебские вести»

МАЛАЯ РАДЗІМА

ИЗ США В ЯНОВИЧИ

Изучение своей родословной привело американца в Яновичи Витебского района.

История г. п. Яновичи тесно переплетена с историей еврейского народа. В 1939 году здесь проживали 709 евреев (из 2037 всех жителей). С июля 1941 года по октябрь 1943-го местечко было оккупировано немецкими войсками.

Захватив Яновичи, нацисты сразу переписали всех евреев, одновременно проводя среди них массовые убийства. Навсегда покидали место жительства, спасаясь бегством, еврейские семьи, многие из них так никогда и не вернулись на родину.

Возвратиться к истокам и выстроить свою родословную несколько лет назад решил американец Ричард Азарх. Работа с архивными документами велась более 2-х лет. Наконец удалось установить, что его родители и многие родственники до начала войны жили в Яновичах на берегу реки Вымнянка, позже переехали в Америку. Более старшее поколение похоронено на местном старинном еврейском кладбище, 7 родственников были расстреляны немцами в 1941 году и захоронены в д. Зайцево. Большую помощь в поисках оказал журналист, главный редактор журнала «Мишпоха» Аркадий Шульман, который написал не одну книгу об этом населенном пункте и людях, проживавших в нем.

Летом 2019 года, преодолев несколько тысяч километров, Ричард Азарх с супругой приехал на свою малую родину. Ричард признался, что чувствует на белорусской земле успокоение и благодать, очень понравились ему люди — доброжелательные, отзывчивые. На память о Беларуси в Америку Азархи увезли несколько камней, пообещав, что вернутся сюда еще раз.

В 2017 году изучением своей родословной занялся Борис Менделевич, который в настоящее время работает и живет в Москве. После посещения Национального исторического архива Беларуси и изучения архивных документов удалось установить, что его корни тоже на яновичской земле. Борис посетил отчий край, побывал на старом еврейском кладбище, после чего внес предложение провести на погосте работы по благоустройству и установке памятного знака всем евреям, захороненным здесь. Как рассказал Александр Изобов, в настоящее время подготовлены разрешительные документы по отводу участка и установке памятного знака. Все работы будут проводиться Витебской городской еврейской общиной. Свой вклад в это мероприятие решила внести и семья Азархов.

Алена Данилова.
«Жыццё прыдзвіння»

ЗДАРЭННІ

ПАМЕРЛІ АД ПЕРАДАЗІРОЎКІ

5 чалавек памерлі ад передазіроўкі наркотыкаў у Віцебску ў 2019 годзе.

Толькі на тэрыторыі Віцебску ў 2019 годзе было зафіксавана 5 выпадкаў сьмерці ад передазаваньня наркатычнымі сродкамі, паведамілі ў пракуратуры Віцебскай вобласьці. Адзначаецца, што пазалетась, у 2018 годзе, сьмерці з прычыны ўжываньня наркотыкаў наогул не рэгістраваліся.

«Праца ў вобласьці супрацьдзеяньня распаўсюду наркаманіі праводзілася бессыстэмна, без забесьпячэньня ўзаемадзеяньня паміж зацікаўленымі суб'ектамі прафіляктыкі», – гаворыцца ў паведамленьні абласной пракуратуры.

Пытаньням прафіляктыкі наркаманіі недастатковую ўвагу ўдзялялі выканкамы ўсіх узроўняў. Між тым, паводле афіцыйнай статыстыкі, толькі ў абласным цэнтры летась было зарэгістравана 5 сьмерцяў ад передазаваньня наркотыкаў. Пры тым што ў 2018-м такія выпадкі не фіксаваліся ўвогуле.

Пракуратура зноў зьвяртае ўвагу на тое, што ў Віцебску дагэтуль не адкрылі кабінэт замяшчальнай мэтадонавай тэрапіі. Пры гэтым у праграме замяшчальнай тэрапіі мэтадонам летась бралі ўдзел 10 віцяблян, якія пакутуюць на наркаманію. Для атрыманьня мэдпрэпарату ім даводзілася штодзень езьдзіць у горад Полацак.

Праблемнай застаецца і сытуацыя з кадрамі. Напрыклад, у Аршанскім раёне паводле штатнага раскладу прадугледжана 5,5 дактароў-нарколягаў, але фактычна працуюць толькі два (36,4%). Не ўкамплектаваны штат псыхіятрам-нарколягам у Дубровенскай раённай лякарні, а ў Глыбоцкай – пасада ўрача-нарколяга заставалася вакантнай ад верасьня 2015 году да ліпеня 2017-га, а ў цяперашні час доктар знаходзіцца ў адпачынку па доглядзе дзіцяці.

Зьміцер Міраш
"Віцебская вясна"

ЗЛАЧЫНСТВЫ

БЬЮТ ДОМА?

В Витебском районе малыши рассказали в саду, что их бьют дома. На мать и ее мужа завели уголовные дела.

По предварительным данным, 24-летняя женщина и ее 25-летний сожитель в период с 1 июня по 29 ноября 2019 года систематически наносили побои двум сыновьям женщины — 3 и 5 лет.

Об этом стало известно, когда дети пришли в детский сад с синяками. Они рассказали воспитателям, что между собой не дрались, их бьют мать и ее сожитель.

Tut.by

ПЬЯНЫЙ ПОГРОМ

В Витебске пьяный студент колледжа повредил на улицах города несколько машин и устроил погром в ресторане, сообщила официальный представитель УВД Витебского облисполкома Ольга Шкуратова.

Инцидент произошел 15 января после встречи третьекурсника местного колледжа с друзьями, сопровождавшейся употреблением спиртного. Как долго продолжалось застолье и что стало причиной неконтролируемой агрессии, парень вспомнить не может. По ходу своего маршрута он повредил несколько машин. Около семи утра зашел через служебный вход в заведение общепита. В это время там уже были первые работники. Сотрудница ресторана пыталась выпроводить незваного посетителя, но безуспешно. Парень в это время был очень занят: ел булочки и параллельно громил кухню. Под руку дебоширу попались кассовый аппарат, весы, бытовая техника, столы, одним из которых он повредил и стеклопакет. Утихомирить студента удалось лишь прибывшим по вызову правоохранителям, пишет БелТА.

Освидетельствование показало у студента 2 промилле алкоголя. Нанесенный ущерб оценивается в сумму свыше Br3,5 тыс. По факту хулиганства возбуждено уголовное дело по ч.1 ст.339 УК.

БелТА

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Узгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Узгорак".

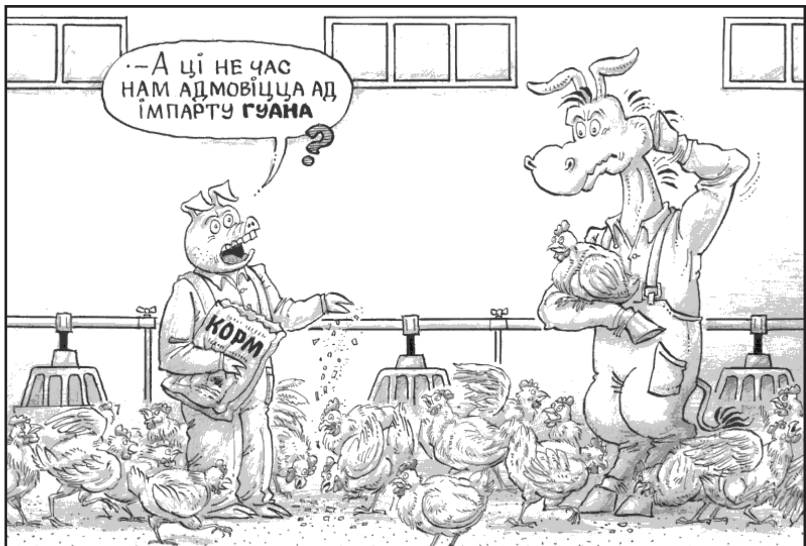
Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ГУАНА ПА ЎНУТРЫРАСІЙСКІХ ЦЭНАХ

Рабіць цукерку з гаўна нескладана, але пры захаванні як мінімум дзвюх умоваў. Першая — аб'ектыўная: яго павінна быць шмат, і хтосьці на яго павінен мець манаполію. Другая — суб'ектыўная, звязаная з раздзелам лінгвістыкі, які вывучае паходжанне словаў — гэта значыць, з этымалогіяй.

…Для масавай вытворчасці цукерак слова з падобнага радаводу малапрыдатнае. Іншая справа, калі каравяк замяніць на памётмарскіх птушакі падабраць для яго прыгожае замежнае слова, напрыклад, «гуана» (ад іспанскага «guano»). Такая замена дазваляе бескарыснае для айчынных шыротаў слова напоўніць карысным, з пункту гледжання сельскай гаспадаркі, зместам. У прыватнасці, значнай колькасцю злучэнняў азоту (да 9%) і фосфару (каля 13%)…

Паветра скончыцца раней за нафту

«Каменны век скончыўся не таму, што скончыліся камяні», — справядліва заўважыў у 2000 годзе міністр нафтавай прамысловасці Саудаўскай Аравіі шэйх Закі Яман. Па гэтай жа прычыне скончыцца і стагоддзе вуглевададародаў. У якім канкрэтна годзе рост спажывання нафты зменіцца зніжэннем і што паслужыць таму прычынай — ветракі або сонечныя батарэі, — сёння сказаць складана. Сярод экспертаў няма адзінага меркавання, але ў тым, што людзі сярэдняга веку да гэтай падзеі дажывуць, сумнявацца не даводзіцца.

Калі ў 1970-х гадах нафта забяспечвала 50% сусветнага попыту на энергарэсурсы, дык сёння — менш за 30%. Нарвегія, лідар па колькасці электрамабіляў (24% усяго аўтапарка), абвясціла план забароны продажу аўтамабіляў без электрарухавіка з 2025 года, а Германія — з 2030-га. Францыя і Вялікабрытанія паставілі сваёй мэтай поўную электрыфікацыю дарожнага транспарту да 2040 года. Спіс будучых непрыемнасцяў для нафтавых каралёў лёгка можна працягнуць….

Варта адзначыць яшчэ адну лакальную падзею: у бліжэйшыя некалькі гадоў праз натуральныя прычыны — выпрацоўка старых радовішчаў, нізкі ўзровень інвестыцый у геолагаразведцы і адсутнасць сучасных тэхналогій — у Расіі пачнецца падзенне здабычы нафты.

Не ў каня корм

Чвэрць стагоддзя гісторыі беларускай мадэлі — гэта чвэрць стагоддзя бесперапынных спробаў стаць у адзін шэраг з нафтавымі дзяржавамі, якія атрымліваюць даход не за кошт працы грамадзян, а за кошт прыроднай рэнты. Прывяду цытату з тэксту паслання, з якім адзіны палітык (АП) звярнуўся да народа і дэпутатаў у 2011 годзе: «Мне здаецца, што нафта ў нас усё ж такі ёсць. А калі ёсць нафта, то не можа быць, каб не прарвала газам. Вучонага прэм'ера (Мясніковіча. — Рэд.) мы ўзялі, акадэміка. Ён адчувае адказнасць і будзе глядзець, што ў нас там робіцца пад тоўшчай зямлі. Не можа быць такога, каб чалавек шукаў і не знайшоў».

Аказваецца, можа. Нават такі рэдкі сплаў станоўчых якасцяў, зафіксаваны АП у адной асобе (вучоны, акадэмік, які адчувае адказнасць), спадзяванняў не спраўдзіў: газам не прарвала. Што да нафты, то яе здабыча ў Беларусі топчацца на месцы на працягу ўжо многіх гадоў: калі ў 2011 годзе здабылі 1 681 000 тон, то ў 2018 годзе — 1 670 000.

«Вучоным бывае пудзель», — неяк справядліва заўважыў сваім калегам вялікі фізік Леў Ландау. Сябе ж нобелеўскі лаўрэат лічыў навуковым работнікам. Ён не прэтэндаваў на здольнасць глядзець за тым, што ў нас там робіцца пад тоўшчай зямлі. Яго цікавілі працэсы на ўзроўні мікрачасцін, у чым ён быў паспяховы.

З 2011 па 2018 год колькасць беларускіх ландаў, што займаліся навуковымі даследаваннямі і распрацоўкамі, скарацілася на 12,1% (з 31 194 да 27 411 чалавек), а падача заявак на патэнтавыя вынаходніцтвы — на 70,5% (з 1871 да 547)! Пры гэтым фінансаванне навукі са сродкаў рэспубліканскага бюджэту павялічылася з 0,25% да 0,39% ВУП. Корм атрымаўся не ў каня. Вось такая адна з базавых характарыстык беларускай мадэлі!..

Беларуская мадэль мае патрэбу ў прамых датацыях, а не ў патэнтах. Будуць датацыі — будзе і магчымасць у беларускіх спажыўцоў набываць апошнія мадэлі электронных прыбамбасаў у масавых колькасцях. У сваю чаргу, датацыі дазваляюць беларускім бізнесоўцам імпартаваць абсталяванне, з дапамогай якога толькі і магчымы пераход да новых пакаленняў тэлефаніі. Таму барацьба за захаванне расійскіх датацый была і застаецца краевугольным каменем палітыкі АП.

Не дзеля карысці, а выключна дзеля роўных умоваў

4 снежня 2019 года на сайце Інстытута сацыялогіі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі ў раздзеле «Аналітыка» быў змешчаны артыкул «Палова беларусаў выступае не за саюзніцкія, а за партнёрскія адносіны з Расіяй». Гэта наш «адказ Керзану» на даследаванне Цэнтра прасторавага аналізу міжнародных адносін МДІМА, што было апублікаванае ў лістападзе.

Паводле даследаванняў маскоўскіх сацыёлагаў, больш за палову беларусаў (57,6%) выказаліся за саюзніцкія адносіны паміж Беларуссю і Расіяй, а каля трацiны (31,8%) — за партнёрскія (агулам — амаль 90%).

Расійскай сацыялогіі беларусы супрацьпаставілі сваю: «Паводле даследавання 2019 года, 49,9% грамадзян краіны лічаць, што Беларусь павінна быць незалежнай дзяржавай і будаваць свае адносіны з Расіяй на аснове міжнародных дамоваў (што можна класіфікаваць як „партнёрскія адносіны"). Пры гэтым 36,1% рэспандэнтаў лічаць, што дзве краіны павінны ўзаемадзейнічаць адна з адной па прынцыпе раўнапраўнага саюза са стварэннем наднацыянальных органаў кіравання („саюзніцкія адносіны"), а колькасць прыхільнікаў уваходжання Беларусі ў склад Расіі ў 2019 года склала толькі 7,7%».

Зразумець адрозненні ў выніках апытанняў няпроста, бо прыведзеныя працэнты атрыманыя пры адказах на розныя пытанні. Адзін прыклад: падтрымка саюзніцкіх адносін не раўназначная жаданню ўваходжання ў склад Расіі. Хіба АП выступае супраць Саюзнай дзяржавы? Але дзе і калі ён выказваўся за дэнансацыю саюзніцкай дамовы? Наадварот, ён рэгулярна выступае за яе падтрымку.

Безумоўна, большасць беларусаў хоча жыць у Саюзнай дзяржаве, якая забяспечвала б нам «роўныя ўмовы», г.зн. унутрырасійскія цэны на расійскае гуана, не прэтэндуючы пры гэтым на фарміраванне наддзяржаўных органаў. Але ж у такой дзяржаве мы жывем ужо 20 гадоў.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
novychas.by

БЕЛАРУСЬ – РАСІЯ

«НАС РАКОМ ПОСТАВИЛИ»

Свой налоговый маневр Москва затеяла, чтобы надавить на Беларусь, заявил Александр Лукашенко. «Зачем надавить, догадайтесь с трех раз», — добавил он. Впрочем, сам же подсказал ответ, дав понять, что Владимир Путин вел разговор об инкорпорации.

«Я не могу вас предать и растворить Беларусь, пусть даже в нашей братской России… В переговорах с президентом [России] я четко и однозначно полтора-два года тому назад сказал: этого в Беларуси не может сделать никто», — сообщил Лукашенко 24 января, общаясь с работниками завода газетной бумаги в Шклове.

В Кремле холодные головы

Зафиксируем хронологию: полтора-два года назад — это значит еще до «ультиматума Медведева». Бывший российский премьер свое (а точнее, кремлевское) условие — дальнейшая экономическая поддержка только при условии продвинутой, как было сказано, интеграции — поставил, напомню, в декабре 2018-го.

Таким образом, тот ультиматум был продуман холодными головами, тщательно подготовлен и, скорее всего, является частью долговременной стратегии Кремля, о которой говорят белорусские аналитики (Арсений Сивицкий и др.): если не поглотить, то как минимум покрепче привязать к себе Беларусь, чтобы не ушла, как Украина.

И эту стратегию Москва взялась реализовывать очень методично, упорно. Смотрите: хотя Лукашенко еще полтора-два года назад вроде бы категорично сказал «нет» поглощению, уже после этого возникла токсичная 31-я дорожная карта «углубления интеграции». Она предусматривает единую валюту и наднациональные органы, то есть, по мнению экспертов, является бомбой под суверенитет.

Да, 31-я карта пока отодвинута, но Кремль держит ее в рукаве. Расчет на то, что удастся измотать Беларусь, истощить ресурс сопротивления «углубленной интеграции».

Лукашенко сам перечислил в Шклове элементы этого давления. В частности, заявил, что «закрывают нам рынок по продуктам питания. Притом нагло, беспардонно, без причины. Чтобы наклонить, унизить». И что ценник на нефть задрали «в том числе и по политическим мотивам, в том числе из-за "недоговороспособности" батьки Лукашенко»…

«Нас кинули»

Нормальные отношения в представлении белорусского лидера — это отношения по понятиям. Сегодня он заявил: «Что касается газа, нас кинули — не вывели нас на равные цены». Мол, такая договоренность была при продаже «Белтрансгаза», которая завершилась в 2011 году.

«Прошло время — забыли. Недавно я разговаривал с президентом России. Я ему прямо сказал: а я это помню», — заявил Лукашенко. Да, но зафиксирована ли договоренность документально? Похоже, нет. Иначе в газовом вопросе не пришлось бы апеллировать, как это было недавно, к 75-летию Великой Победы. Факт совместного гниения прадедов в окопах вряд ли подействует на подсчеты технократов Мишустина.

Действительно, долгое время между Москвой и Минском действовал негласный контракт: экономические льготы в обмен на роль плацдарма, обеспечение ПВО, охраны границы, транзита и пр. Но последние годы Кремль стал в одностороннем порядке этот контракт пересматривать, стремясь а) удешевить затраты на союзника и б) принудить его к уступкам.

Лукашенко возмущается, даже (как мы узнали из интервью «Эху Москвы») передал Путину список белорусских услуг Москве с их стоимостью. Но не факт, что тот возьмет во внимание такой неформальный прайс.

С чего бы Москве особо откатывать? Во-первых, она разместила свои войска на собственной западной границе, построила новые РЛС, тем самым ослабив оборонную зависимость от Беларуси. Во-вторых, проложила и продолжает прокладывать трубы для прокачки нефти и газа в обход Беларуси: БТС-1, БТС-2, «Северный поток» и др. Так что и транзитное значение Беларуси ослабевает.

«По понятиям» уже не получается

Наконец, в-третьих, в Москве, судя по всему, следуют поговорке «а куда он денется с подводной лодки?» Правда, Лукашенко намекнул сегодня на возможную «ответку», вспомнив, как во время одной из прежних ссор белорусы «начали их [российские] автомобили проверять под Смоленском. И очередь выстроилась по железной дороге и автотранспорта до Кремля».

Но настолько обострять сюжет для белорусского руководителя очень рискованно. Особенно перед президентскими выборами. Еще менее вероятно, что он перекроет транзит российской нефти в Европу или откажется продлевать аренду военных объектов России под Ганцевичами и Вилейкой.

К слову, за эту аренду еще Борис Ельцин когда-то скостил Минску изрядный газовый долг. Плюс белорусские военные получили возможность упражняться на российских полигонах (у нас с таким размахом не постреляешь).

Все это — элементы тех самых мутных, запутанных отношений по понятиям. Теперь они перестают работать. Волей-неволей надо выходить на прозрачные рыночные отношения на строгой договорной основе, о чем критики режима Лукашенко говорили давно.

(працяг на стар. 4)

БЕЛАРУСЬ – РАСІЯ

(пачатак на стар. №3)

Нужна стратегия, как жить в новой реальности

Между тем глава государства заверил шкловчан, что альтернативные поставки нефти в Беларусь — это не блеф.

Действительно, танкер с норвежской нефтью для новополоцкого «Нафтана» уже разгружается в Клайпеде. Ведутся нефтяные переговоры с Азербайджаном, Казахстаном и другими партнерами. Однако альтернативная нефть дороже. Да и российскую в 2024 году придется покупать по мировым ценам.

Иначе говоря, в любом случае нефтепереработка перестает быть курицей, несущей для белорусского бюджета золотые яйца. Нужно перестраивать экономику, менять ее структуру, искать новые драйверы роста.

Пока из уст белорусского руководства мы слышим много обид на Россию, но не слышим внятной программы, как Беларуси выживать без привычной подпитки с востока.

…Как грубо выразился Лукашенко в Шклове, «нас раком поставили по углеводородам». Вот вам и финал братства.

Идти в империю белорусскому вождю, как и его заядлым внутренним оппонентам, явно не хочется. Что он образно подтвердил в Шклове: «Они [руководство России] просто просчитались. Они думали, что (утрируя, скажу) дадут мне ключи от склада, и я побегу в Россию, тоже буду богатым, пушистым, белым, красивым... Не надо».

Что ж, тогда нужно отвязываться от иллюзий рентной экономики и перестраивать белорусскую модель на новый лад. Но насколько к этому готов консервативный лидер — вопрос открытый.

(скарочана)

Александр Класковский
naviny.by

ІНТЭГРАЦЫЯ

ЧАГО ЧАКАЦЬ АД «ГІБРЫДНАЙ ІНТЭГРАЦЫІ»?

Можна меркаваць, што Масква ў блізкай пэрспэктыве паспрабуе рэалізаваць сцэнар «гібрыднай інтэграцыі», павялічыць расейскі ўплыў на Беларусь, выкарыстоўваючы новыя мэтады і магчымасьці.

Плянаваныя зьмены ў расейскай Канстытуцыі сьведчаць пра тое, што пытаньне транзыту ўлады там будзе вырашацца без задзейнічаньня Беларусі. Але ці азначае гэта, што цяпер Масква адчэпіцца ад свайго саюзьніка і закрые тэму інтэграцыі? Думаю, не. Проста ў гэтага праекту цяпер будуць іншыя функцыі.

Можна меркаваць, што Масква паспрабуе рэалізаваць сцэнар «гібрыднай інтэграцыі». То бок рознымі спосабамі павялічыць расейскі ўплыў на Беларусь, падвысіць залежнасьць краіны ад РФ пры фармальным захаваньні беларускага сувэрэнітэту.Прыгэтымвыкарыстоўваючы новыя мэтады і магчымасьці — з улікам сучасных геапалітычных, тэхналягічных і інфармацыйных мэханізмаў.

Найперш гэта будзе тычыцца эканомікі. Доўгі час беларуска-расейскія адносіны разьвіваліся паводле схемы «танныя газ і нафта ў абмен на пацалункі». Зь сьнежня 2018 году, з моманту вядомага «ўльтыматуму Мядзьведзева», па студзень 2020 году Расея рэалізоўвала адносна Беларусі схему «эканамічныя прэфэрэнцыі ў абмен на незалежнасьць».

А цяпер, можна выказаць здагадку, стратэгія Масквы будзе такая: «эканамічныя прэфэрэнцыі ў абмен на беларускую маёмасьць, актыўнае пранікненьне ў Беларусь расейскага капіталу». Маўляў, хочаце нізкія цэны на газ і нафту? Калі ласка, але ў абмен на продаж расейскім кампаніям двух НПЗ, газаразьмеркавальнай сеткі ўнутры Беларусі.

Няма чым плаціць даўгі, просіце новыя крэдыты? Калі ласка, можам узяць не грашыма, а натурай, то бок маёмасьцю. Напрыклад, «Беларуськаліем». Ці беларускімі дзяржаўнымі банкамі.

Хочаце, каб пастаўкі беларускага харчаваньня на расейскі рынак адбываліся безь перашкод, а то і на льготных умовах? Калі ласка, але прадайце малочныя заводы кампаніям з Расеі.

Дарэчы, пра банкі. У Беларусі функцыянуюць сем «дачок» расейскіх банкаў (БелВЭБ, ВТБ, «Белгазпрамбанк», БПС-Сбербанк" і інш.) Яны могуць прапанаваць беларускім дзяржпрадпрыемствам ільготныя ўмовы крэдытаваньня і тым самым пасадзіць іх на кручок. Яны будуць мець поўную інфармацыю пра іх эканамічны стан з усімі наступствамі.

Тое самае і ў вайсковай сфэры. Хочаце атрымаць новае расейскае ўзбраеньне? Толькі ў абмен на расейскую вайсковую базу пад Бабруйскам.

Тут справа можа і да палітыкі дайсьці. У пуцінскай Расеі вялікі досьвед стварэньня шмат у якіх краінах прарасейскіх арганізацый. Асабліва гэта заўважна выявілася ў дзяржавах Эўразьвязу. Прычым на гэтую справу Масква не шкадуе грошай. Уявіце сабе зьяўленьне тут «гібрыднай апазыцыі», то бок прарасейскай партыі ці грамадзкай арганізацыі зь вялікімі грашыма. І будзе складана патлумачыць расейскай грамадзкасьці, чаму Лукашэнка адмаўляецца зарэгістраваць партыю, якая выступае за дружбу, саюз і інтэграцыю з Расеяй.

Асобны кірунак — інфармацыйная сфэра. Тут у Расеі вялікія магчымасьці. І фэдэральныя тэлеканалы, і беларускія рэгіянальныя інтэрнэт-мэдыі, якія мадэрэюцца з РФ, і расейская «фабрыка троляў», і шмат іншага.

А яшчэ Расея можа рэалізаваць данбаскі сцэнар у пляне прапановы льготных умоваў атрыманьня беларусамі расейскага грамадзянства.

Праблема ў тым, што ў межах існай беларускай сацыяльнай мадэлі, дзейнага палітычнага рэжыму супрацьстаяць такой «гібрыднай інтэграцыі» маларэальна. Бо Лукашэнка ў сваёй палітыцы кіруецца ня столькі задачай умацаваньня беларускай дзяржаўнасьці, колькі мэтай захаваньня ўласнай улады. І гэтыя дзьве задачы шмат у чым не супадаюць.

Сама беларуская мадэль у значнай ступені грунтуецца на расейскіх эканамічных прэфэрэнцыях. І каб ад іх адмовіцца, трэба мяняць эканамічную сыстэму. А гэтая сыстэма аптымальная для ўтрыманьня Лукашэнкам аднаасобнай улады.

Дзеля мацаваньня незалежнасьці варта было б мацаваць беларускую нацыянальную ідэнтычнасьць, дыстанцыявацца ад каляніяльнай спадчыны, як тое прапануе апазыцыя. Але праблема ў тым, што Лукашэнка бачыць у апазыцыі большую пагрозу сваёй уладзе, чым у Расеі. У змаганьні з апазыцыяй Масква, хутчэй, ягоная саюзьніца.

Валера Карбалевіч
https://www.svaboda.org

ВЕРТЫКАЛЬ

СПАСУТ ЛИ ЛУКАШЕНКО ПРОФСОЮЗЫ И КОМСОМОЛ?

…Александр Лукашенко не намерен отказываться от Всебелорусских народных собраний, функцию которых многие обозреватели считают ритуальной. На встрече с председателем Федерации профсоюзов Беларуси Михаилом Ордой 20 января глава государства анонсировал «политически важный год: президентские выборы, съезд народа Беларуси — Всебелорусское народное собрание, которое выработает стратегию на перспективу».

Из уст главы государства также прозвучало: «…Не дай бог какие-то трудные времена, нам понадобятся и профсоюзы, и комсомол (по-старому говоря) — наша молодежная организация, все организации будут задействованы».

Чуда не случилось. Экономику Беларуси подкосили нефтяные проблемы

За прошлый год ВВП вырос только на 1,2%, при том что власти прогнозировали прирост в 4%. Прогнозы Всемирного банка куда точнее. Его аналитики предполагают, что в нынешнем году ВВП Беларуси увеличится на 0,9%, а в 2021-м и 2022-м прирост будет только по полпроцента. Считай, стагнация, топтание на месте.

На деле все может оказаться еще хуже из-за того, что прижала Россия. Сейчас из-за нефтяных терок с ней белорусские НПЗ на подсосе, приостановлен экспорт нефтепродуктов, доходы от которого долгие годы очень весомо пополняли бюджет. И нет оснований надеяться, что Москва сильно уступит по нефти, газу и другим спорным вопросам.

Короче, даже относительно скромные планы властей на 2020 год (прирост ВВП на 2,8%) уже вызывают большие сомнения.

Москва же прижала, требуя «углубления интеграции», чреватого потерей кусков суверенитета. А поскольку расставаться с безраздельной властью над страной Лукашенко очевидно не намерен, то, по идее, он должен объяснить подчиненным и народу, какой видит стратегию выживания Беларуси в условиях, когда российский грант будет стремиться к нулю…

Пятилетки проваливаются

Да, формально на этих собраниях утверждаются программы социально-экономического развития страны — контуры белорусских пятилеток (тоже калька с советского планирования). Де-факто делегаты лишь дружно поднимают руки за разработки чиновников, так что пропагандистские разглагольствования о воле народа в этом контексте вызывают иронию.

Но еще печальнее то, что сами пятилетки регулярно проваливаются. Один пример, чтобы сильно не грузить цифрами: на IV Всебелорусском народном собрании в декабре 2010 года президент пообещал через пять лет среднюю зарплату в тысячу долларов. На деле в конце 2015-го она оказалась в районе 400 долларов, то есть упала даже по сравнению с концом 2010-го, когда достигла 530 долларов. Да и сейчас средняя зарплата (1113,1 рубля в ноябре прошлого года) в эквиваленте очень далека от обещанной десятилетие назад сказочной цифры.

Перед выборами 2015 года Лукашенко, вопреки обыкновению, даже не стал проводить такое собрание (хвалиться было совсем нечем), и комментаторы решили было, что традиция себя изжила. Но V Всебелорусское собрание все же прошло постфактум, в июне 2016-го.

Пристрастие к советским ритуалам удивляет

Тем самым официальный лидер лишний раз подчеркнул свою приверженность ритуалам а-ля Советский Союз. Вообще его пристрастие к советским матрицам удивляет. Они ведь явно бесполезны. А Лукашенко — прагматик.

Но при этом он создал, например, идеологическую вертикаль. Целая армия штатных идеологов сидит на хороших окладах, при том что сам президент признается: ничего путного в плане идеологии придворные мудрецы так и не придумали. Ну разве что идеологи контролируют политическую лояльность. Однако если она начнет испаряться, то они не спасут дело.

Далее, Лукашенко создал БРСМ и сам любовно называет его комсомолом. Хотя наверняка хорошо помнит, как выродился советский комсомол — от лихих рубак и самоотверженных энтузиастов в духе Павки Корчагина до унылых чернильных душ позднего застоя. В конце горбачевской перестройки комсомольские боссы дружно слиняли в предусмотрительно выпестованные под крышей своей организации коммерческие структуры.

Надежды белорусского руководителя на то, что в трудные для него времена официальные профсоюзы и БРСМ, этот комсомол 2.0, грудью встанут на защиту режима и его вождя, вызывают улыбку.

Автор этих строк, как и президент Беларуси, хорошо помнит развал Советского Союза. Который произошел, кстати, тоже из-за экономической несостоятельности властей, а не по злой воле собравшихся в Беловежской пуще Ельцина, Шушкевича да Кравчука.

Так вот не высыпали тогда коммунисты, комсомольцы, члены профсоюзов и прочих многочисленных псевдообщественных структур на улицы защищать державу, на которой в одночасье был поставлен крест. Потому что тот строй был безнадежно дискредитирован…

Система дороже развития

Ну, а пока на очередном Всебелорусском собрании (его, скорее всего, проведут перед президентскими выборами, дедлайн которых — конец августа) благонадежная публика встретит аплодисментами любую речь вождя.

При этом очень сомнительно, что будет презентована действительно новаторская программа, как перестраивать экономику, менять модель, из которой уже выжаты все соки, и выживать в условиях сокращения российских субсидий, противостояния «гибридной интеграции».

Лукашенко раз за разом повторяет, что ничего ломать не собирается. На самом деле у него очевидно нет идеи развития. И печальнее всего, что он ее даже не ищет, не пытается нащупать.

Все просто: любой сильный проект развития — здесь фобии официального лидера отнюдь не беспочвенны — неизбежно расшатает его систему. А она ему дороже.

(скарочана)

Александр Класковский
«БЕЛАПАН»

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 30.01.2019 у 15.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.